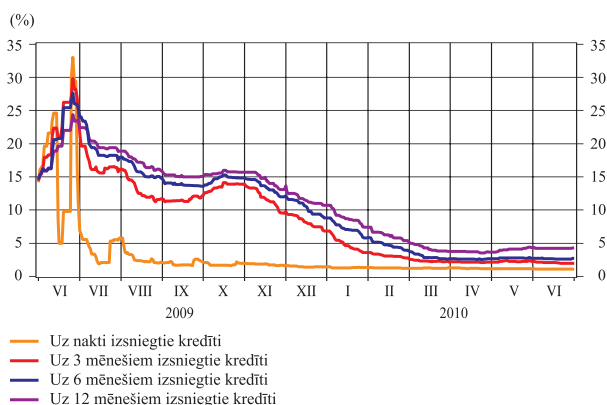

MONETĀRAIS BIĻETENS 2010

6

RIGIBOR

Uzlabojoties patērētāju konfidencei un mēreni pieaugot ārējam pieprasījumam, nostiprinājās rūpniecības nozīme Latvijas tautsaimniecības atveseļošanās procesā. Apstrādes rūpniecības produkcijas apjoms maijā salīdzinājumā ar aprīli saskaņā ar sezonāli izlīdzinātiem datiem palielinājās par 1.3%, savukārt gada laikā (neietverot darbadienu skaita ietekmi) – par 13.3%. Rūpniecības attīstību noteica eksporta dinamika – tā gada pieaugums maijā sasniedza 34.6%, vairāku nozīmīgu produktu (t.sk. koksnis un metālu) eksportam iepriekšējā gada maija līmeni pārsniedzot pat par 50–60%.

Reģistrētā bezdarba līmenis jau trešo mēnesi pēc kārtas turpināja samazināties (jūnijā – par 0.6 procentu punktiem), sasniedzot 15.6% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita (zemākais rādītājs kopš 2009. gada decembra). Bezdarba līmeņa sarukumu noteica gan darba meklētāju mazāka motivācija saglabāt bezdarbnieka statusu Nodarbinātības valsts aģentūrā, beidzoties bezdarba pabalsta saņemšanas termiņam, gan nedaudz augušās iespējas atrast darbu.

Mazumtirdzniecības apgrozījums maijā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi saskaņā ar sezonāli izlīdzinātiem datiem samazinājās par 0.4%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 8.4%. Jūnijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms un kopējais kravu apgrozījums Latvijas ostās saruka attiecīgi par 22.6% un 11.9%.

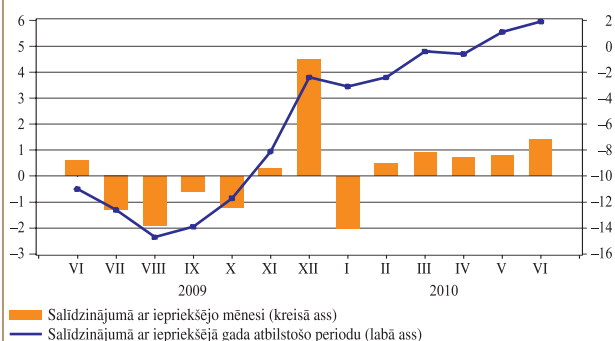
Patēriņa cenas jūnijā pieauga par 0.4%, gada deflācijai samazinoties līdz 1.4%. Pēdējo 12 mēnešu vidējā inflācija un Māstrihtas kritērijam izmantotais 12 mēnešu vidējais saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) bija attiecīgi –1.4% un –1.6%.

Cenu kāpumu salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi galvenokārt noteica ārējie faktori, palielinot energoresursu cenas un tādējādi arī ražošanas izmaksas. Turpinot augt dabasgāzes tirdzniecības cenai, palielinājās siltumenerģijas tarifi, kopējo cenu līmeni jūnijā paaugstinot par 0.4 procentu punktiem. Nozīmīga palielinoša ietekme bija arī sezonālam augļu un dārzeņu cenu kāpumam, kā arī piena, gaļas un olu sadārdzinājumam. Pēdējos mēnešos vērotā naftas cenu stabilizēšanās, vienlaikus palēninoties eiro kursa kritumam attiecībā pret ASV dolāru, apturēja vairākus mēnešus ilgušo degvielas cenu kāpumu. Samazinoša ietekme uz inflāciju bija arī apģērba un apavu cenu sarukumam.

Jūnijā valsts konsolidētajā kopbudžetā bija 18.4 milj. latu deficīts, tādējādi no gada sākuma uzkrātais deficīts pieauga līdz 173.7 milj. latu (iepriekšējā gada 1. pusgadā valsts konsolidētā kopbudžeta deficīts sasniedza 425.2 milj. latu). Neliels deficīts jūnijā bija gan valsts pamatbudžetā, gan pašvaldību konsolidētajā budžetā, gan arī valsts sociālās apdrošināšanas budžetā. Samazinoties ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu ieplūdei, kopējie budžeta ieņēmumi jūnijā bija par 10.5% mazāki nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā, bet nodokļu ieņēmumi saruka tikai par 3.3%, samazinoties gandrīz visu nozīmīgāko nodokļu veidu ieņēmumiem (auga vienīgi pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi). Budžeta izdevumi jūnijā kritās par 21.8%, sarūkot visām izdevumu pozīcijām (visvairāk – kapitālajiem izdevumiem un izdevumiem darbinieku atlīdzībai; attiecīgi par 35.3% un 32.8%). Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds jūnijā nedaudz samazinājās un mēneša beigās bija 4 866.5 milj. latu.

Ekonomiskās aktivitātes nostiprināšanās Latvijā turpināja stabilizēt naudas daudzumu apgrozībā. Jūnijā naudas rādītājs M3 gan nedaudz samazinājās, bet tā gada kāpuma temps turpināja augt un sasniedza 5.5%. Līdzekļi koncentrējās likvidākajā naudas

NO REZIDENTU MĀJSAIMNIECĪBĀM PIESAISTĪTO NOGULDĪJUMU ATLIKUMU DINAMIKA (%)

— Salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (kreisā ass)
— Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (labā ass)

piedāvājuma daļā M1, kas mēneša laikā palielinājās par 3.5% (gada pieauguma temps sasniedza 10.4% – straujākais M1 kāpums kopš 2007. gada rudens). Naudas daudzumu apgrozībā jūnijā pozitīvi ietekmēja ar atvaļinājumu sezonas sākšanos un vairākām valsts svētku brīvdienām saistīts skaidrās naudas pieprasījuma kāpums – skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) palielinājās par 2.6%. Savukārt noguldījumu uz nakti atlikums un noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu atlikums pieauga attiecīgi par 3.8% un 1.9%. Vienlaikus bija vērojams noguldījumu ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem atlikuma sarukums. Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumu kopējais atlikums samazinājās par 1.4%, bet noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps sasniedza 4.6%. Nozīmīgs bija mājsaimniecību noguldījumu atlikuma kāpums (1.4%; t.sk. mājsaimniecību latos veikto noguldījumu atlikuma pieaugums – 3.0%).

Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums jūnijā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi samazinājās par 0.9% (kredītu atlikuma gada krituma temps – 7.6%). Krasāk saruka nefinanšu sabiedrībām, bet lēnāk – mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums. Straujāk samazinājās eiro, bet mērenāk – latos izsniegto kredītu atlikums, savukārt citās ārvalstu valūtās (izņemot eiro) izsniegto kredītu atlikums pieauga jau trešo mēnesi pēc kārtas un bija par 4.7% lielāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Jūnijā banku sektora ārvalstu finansējums nedaudz samazinājās – banku ārzemju pasīvi kopumā saruka par 92.7 milj. latu (galvenokārt bankām atmaksājot sindicētos kredītus), lai gan saistības pret saistītajām MFI pat pieauga par 66.2 milj. latu. MFI (izņemot Latvijas Banku) tīro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs turpināja samazināties.

Naudas bāzes M0 kāpumu jūnijā (136.2 milj. latu) noteica brīvās latu likviditātes lielais apjoms, būtiski augot pieprasījuma noguldījumu atlikumam centrālajā bankā (to palielināja arī mazāks nekā maija beigās 7 dienu noguldījumu iespējas atlikums Latvijas Bankā). Vienlaikus sezonālu faktoru dēļ auga skaidrās naudas pieprasījums. Tādējādi M0 gada kāpuma temps jūnijā sasniedza 7.3% (augstākais līmenis kopš 2008. gada aprīļa). Savukārt skaidrās naudas apgrozībā gada pārmaiņu rādītājs pēc ilgāka sarukuma perioda kļuva pozitīvs (10.5%), un arī pieprasījuma noguldījumu atlikums centrālajā bankā par 4.3% pārsniedza iepriekšējā gada atbilstošā perioda līmeni. Samazinoša ietekme uz centrālās bankas naudas piedāvājumu bija valdības Latvijas Bankā latos veiktā noguldījuma atlikuma kāpumam.

Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi jūnijā, augot valdības noguldīto ārvalstu valūtas līdzekļu atlikumam, palielinājās par 52.3 milj. latu jeb 1.4%, sasniedzot rekordaugstu līmeni (3.9 mljrd. latu), un emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem mēneša beigās bija 230.6%.

Starpbanku tirgus procentu likmju līmenis joprojām bija zems – uz nakti izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme jūnijā bija 0.90%. RIGIBOR kredītiem uz nakti vidēji mēnesī bija 1.09% (maijā – 1.16%). Nedaudz kritās 3, 6 un 12 mēnešu RIGIBOR (attiecīgi par 28, 2 un 4 bāzes punktiem; līdz 1.99%, 2.72% un 4.30%).

Nefinanšu sabiedrībām latos izsniegto kredītu procentu likmes jūnijā palielinājās, bet ārvalstu valūtā izsniegto kredītu procentu likmes samazinājās. Savukārt mājsaimniecībām latos izsniegto kredītu procentu likmes kopumā saruka, lai gan bija vērojams latos mājokļa iegādei izsniegto kredītu procentu likmju kāpums. Jūnijā nedaudz pieauga arī noguldījumu procentu likmju vidējais līmenis.

Latvijas Bankas noteiktais ASV dolāra, Lielbritānijas sterliņu mārciņas un Japānas jenas kurss attiecībā pret latu jūnijā palielinājās attiecīgi par 0.4%, 4.2% un 3.0%.

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI	2010	
	V	VI
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa atbilstoši darbadienu skaitam izlīdzinātās pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)	13.3	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	-0.1	0.4
Pēdējo 12 mēnešu gada vidējā inflācija (%)	-1.0	-1.4
Gada (%)	-2.3	-1.4
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	-4.2	-3.6
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	183 476	176 879
Bezdarba līmenis (%) no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita	16.2	15.6
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance (milj. latu)	-155.3	-173.7
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	374.9	*
Imports	450.4	*
Bilance	-75.5	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēl nav.

Avots: Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)	2010	
	V	VI
MFI¹		
M3	6 165.4	6 147.6
Repo darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	99.9	98.1
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	12.4	20.6
M2	6 053.1	6 028.9
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	2 632.0	2 491.4
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	229.4	233.7
M1	3 191.7	3 303.7
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	715.3	733.6
Noguldījumi uz nakti	2 476.4	2 570.1
Tīrie ārējie aktīvi	-1 826.7	-1 720.4
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām	13 124.0	13 007.8
Kredīts valdībai	554.2	553.8
Centrālās valdības noguldījumi	2 168.8	2 199.6
Ilgāka termiņa finanšu saistības	2 293.6	2 237.7
Latvijas Banka		
M0	1 564.2	1 700.4
Skaidrā nauda apgrozībā	819.0	838.3
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	730.2	837.8
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	15.1	24.2
Tīrie ārējie aktīvi	3 868.1	3 920.4
Tīrie iekšējie aktīvi	-2 303.9	-2 220.0
Kredīti	-1 421.5	-1 400.8
MFI	0	0
Valdībai (neto)	-1 421.5	-1 400.8
Pārējie aktīvi (neto)	-882.4	-819.2
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. eiro)	5 569.02	5 590.93
Zelts	244.84	251.75
Speciālās aizņēmuma tiesības	145.51	146.89
Rezerves pozīcija SVF	0.07	0.07
Ārvalstu konvertējamās valūtas	5 178.60	5 192.22
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	6 854.50	6 857.47
Zelts	301.35	308.78
Speciālās aizņēmuma tiesības	179.09	180.17
Rezerves pozīcija SVF	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	6 373.98	6 368.44

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI	2010	
	V	VI
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	0.9	0.9
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	2.8	7.0
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti latos)	19.0	18.1
t.sk. mājokļa iegādei	7.6	8.3
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	4.7	3.5
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	4.9	4.9
t.sk. mājokļa iegādei	3.8	3.8
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	1.0	1.0
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.3	0.3
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.4	3.6
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.6	0.6
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	0.7	0.8
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	0.2	0.2
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.5	1.9
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	0.5	0.5
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.5	3.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5710	0.5730
Ls pret GBP	0.8300	0.8650
Ls pret 100 JPY	0.6270	0.6460
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)	2010	
	V	VI
MFI rezerves	1 482.3	1 526.4
Nacionālā valūta kasēs	103.7	104.7
Noguldījumi Latvijas Bankā	1 378.6	1 421.7
Ārzemju aktīvi	4 804.5	4 765.9
Ārvalstu valūta kasēs	75.7	74.1
Prasības pret MFI	2 660.5	2 618.2
Prasības pret ne-MFI	1 936.8	1 955.1
Pārējie aktīvi	131.5	118.5
Prasības pret centrālo valdību	491.2	489.6
Prasības pret vietējo valdību	63.0	64.2
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	409.4	407.7
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	6 927.2	6 854.1
Prasības pret mājsaimniecībām	5 977.6	5 952.1
Neklasificētie aktīvi	919.4	821.6
Pamatlīdzekļi	106.0	93.9
Nauda ceļā	18.1	15.2
Pārējie aktīvi	479.3	490.0
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	315.9	222.4
Aktīvi pavisam	21 074.5	20 881.5
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>375.8</i>	<i>533.5</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 285.7	1 352.4
Valsts nefinanšu sabiedrību	83.5	93.6
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	579.4	589.0
Mājsaimniecību	622.7	669.8
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	1 326.9	1 239.7
Valsts nefinanšu sabiedrību	285.5	209.4
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	486.5	487.7
Mājsaimniecību	554.9	542.7
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	2 776.3	2 720.7
Valsts nefinanšu sabiedrību	92.1	44.4
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	964.0	951.0
Mājsaimniecību	1 720.2	1 725.3
Centrālās valdības noguldījumi	747.2	798.8
Vietējās valdības noguldījumi	186.6	185.0
Ārzemju pasīvi	10 499.3	10 406.6
Saistības pret MFI	6 776.1	6 696.9
Saistības pret ne-MFI	3 594.7	3 590.1
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	128.5	119.6
Saistības pret Latvijas Banku	0	0
Emitētie parāda vērtspapīri	183.8	192.2
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	100.3	98.5
Kapitāls un rezerves	1 605.7	1 577.9
Rezidentu	343.0	315.2
Nerezidentu	1 262.7	1 262.7
Uzkrājumi parādiem un saistībām	1 777.5	1 816.0
Neklasificētie pasīvi	585.3	493.6
Nauda ceļā	105.3	102.2
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	197.0	196.0
Saistības pret rezidentu MFI	283.0	195.3
Pasīvi pavisam	21 074.5	20 881.5
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>375.8</i>	<i>533.5</i>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).